

BONDEFÖRBUNDETS VALPROGRAM.

TILL LANDSBYGDENS FOLK!

Vid det val till riksdagens Andra kammare, som skall äga rum i september, har valmanskåren att bestämma, huruvida den politiska kurs som med så olyckligt resultat för landsbygdens folk följts under senaste tid, skall få fortsättas även under de kommande fyra åren. Intet visar, att det börjar ljusna i den jordbrukskris, som allt hårdare trycker alla dem, vilka direkt eller indirekt äro beroende av jordbruksnäringens tillstånd. Landsbygdens folk, män och kvinnor, böra därför inse, att nu är stunden inne för dem att taga sitt öde i egna händer och genom allmän uppslutning vid valurnorna åstadkomma att riksdagen tillföres representanter, som målmedvetet och pålitligt föra deras talan vid de stora avgörandena.

En dylik vädjan har Bondeförbundet rätt att framställa, ty Bondeförbundet vill samla allt landsbygdens folk till enig strävan för jordbrukets likställighet med andra näringar, för lagbunden frihet på alla områden, för en sund andlig och ekonomisk utveckling och därmed för vårt fosterlands lyckliga framtid.

I anslutning härtill och till Bondeförbundets grundprinciper går Bondeförbundet till val på följande program.

Rikets grundvalar.

Lag och ordning äro de grundpelare, på vilka det svenska samhället sedan uråldriga tider uppbyggt. Svensk folkstyrelse skall även fortfarande byggas på ordningens, lagens och rättens fasta grund.

Kristen tro och livsåskådning skola bibehållas och kraftigt värnas såsom grundval för vår folkuppfostran och vårt undervisningsväsende. Dessa för nutid och framtid oersättliga värden få icke givas till spillo. Alla goda krafter såväl inom statskyrkan som frikyrkorna böra medverka till detta mål.

Sparsamhet.

Bondeförbundet bekämpar till det yttersta slöseriet med offentliga medel och detta icke blott med tomma vallöften. Att genomföra sparsamhet på alla områden är en av Bondeförbundets allra främsta uppgifter. Bondeförbundets riksdagsgrupp har redan vunnit stadgat rykte för sparsamhet och skall ytterligare befästa Bondeförbundets välgrundade anseende som sparsamhetsvännernas parti.

Bondeförbundet vill gå till storms mot överorganisation och byråkratism. Ämbetsverken måste förenklas, överflödiga tjänster indragas och statens affärsdrivande verk skötas affärsmässigt.

Den noggrannaste kontroll över användningen av allmänna medel påfordras.

Äganderätt. Skydd mot bolag för jordägare och arrendatorer.

Äganderätten är den säkraste grundvalen för trevnad och välstånd för vårt folk och för produktionens vidmakthållande och höjande. Bondeförbundet kämpar därför för bevarandet av den svenska jordbrukarens äganderätt till sin jord. Alla tiders erfarenhet lär, att det är lyckligast för ett folk, om dess jord är fördelad mellan ett så stort antal fria jordägare som möjligt.

Den självständiga bondeklassen måste skyddas och stärkas. Sveriges jord skall bevaras i den verkligt jordbrukande befolkningens händer. De stora finanskapitalet, industribolagen och en osund fastighetsspekulation förhindras genom verksam lagstiftning, som bland annat riktar sig mot bulvanköp, att slå under sig bondejorden och bondeskogarna.

Bondeförbundet skall vidare stödja bolagsarrendatorer, kronoarrendatorer, arrendatorer av ecklesiastisk jord, fideikommissarrendatorer och med dessa likställda, dels genom att medverka till en social arrendelagstiftning dels genom att underlätta deras strävan att friköpa sin arrenderade jord under full äganderätt, i alla de fall där sådant kan ske utan åsidosättande av andra berättigade intressen.

Egnahemsfrågan och lantarbetarna.

Bondeförbundet fordrar, att varje svensk man, som vill odla svensk jord och som därtill äger nödiga förutsättningar, skall genom statens med verkan erhålla eget jordbruk, till storleken avpassat efter olika landsdelars förhållanden och i Norrland samt andra skogrika delar av landet försett med tillräcklig skog. Ett dylikt eget hem bör vara tillräckligt stort för att kunna föda odlaren och hans familj. Till bildande av dessa egna hem skola främst kronoegendomar och ecklesiastika boställen utstyckas och skattesäljas samt andra lämpliga egendomar till skäligt pris inköpas, Dessa egna hem skola innehavas med full äganderätt.

För att bereda den mindre bemedlade tillfälle att utan svårighet bliva ägare till ett dylikt mindre jordbruk böra försäljningsvillkoren ändras så att staten säljer fastigheten på kredit mot årlig ränta och efter vissa friår amortering, som avväges med hänsyn till köparens ekonomiska förmåga.

Bondeförbundet är motståndare till att besittningsrätt från statens sida föredrages framför äganderätt ävensom till att jord till egnahem förvärfvas genom expropriation, vilket är onödigt, då massor av stora jordbruk till låga priser utbudas till salu. När jordbruksfideikommissen, i enlighet med riksdagens begäran avskaffas, kommer ytterligare lämplig jord att frigöras för inköp till egnahemsändamål.

Bondeförbundets strävanden att underlätta och öka egnahemsbildningen tar främst sikte på att bereda lantarbetarna tillfälle att komma i besittning av en egen torva. I detta syfte bör antalet egna hem, som årligen upprättas, betydligt ökas. Bondeförbundet vill även på annat sätt arbeta för att bereda lantarbetarna bättre levnadsvillkor, vilket i hög grad underlättas, om jordbrukets ekonomiska bärkraft ökas.

Jordbrukets kreditfråga.

Frågan om jordbrukets sekundära fastighetskredit och driftskredit har icke fått en tillfredsställande lösning. Jordbrukets kreditanstalter arbeta under ogynnsamma förhållanden och Bondeförbundet fordrar att dessa frågor snarast erhålla en tillfredsställande lösning.

Näringsfrågor.

Den erfarenhet, som för endast några år sedan vanns, om betydelsen av jordbruket för vårt lands självförsörjningsförmåga får ej falla i glömska. All annan lojal och samhällsgagnelig näringsverksamhet uppmuntras. Jordbrukets binärningar, såsom fiske, skogsbruk, trädgårdsodling m. m., främjas. Hantverkets och andra mindre näringars kamp för att bereda deras idkare en självständig existens underlättas. Från den grundsats om jämvikt mellan moderneringen och de andra näringarna, som bör iakttagas vid all näringspolitik, har avvikelser skett på det sätt att jordbruket nu får bära orättvist stora bördor genom industritullar. Bondeförbundet kräver i fråga om skyddsåtgärder likställighet med industrien.

Handels- och näringsfrihet bör vårdas som en av folkets dyrbaraste rättigheter. Monopolistiska sammanslutningar mellan industriidkare eller mellanhänder, som oskäligt fördyra varorna, samt strävandena att med syndikalistiska metoder monopolisera vissa yrken måste stävjas.

Trustväsendet bör genom lagstiftning kontrolleras och beskäras. De förberedande åtgärder i detta syfte, som med anledning av bondeförbundsmotioner vidtagits vid senaste riksdag, böra fullföljas.

Skatteväsendet och skattepolitiken.

Det moderna skatteväsendet håller på att insnöra vårt folk uti olidliga förhållanden. Skatte- och taxeringsakkunniga tävla med varandra om nya uppslag för att pressa skatter från det svenska folket för att tillfredsställa de moderna kraven på lyx hos tributhungrika majoriteter i stats- och kommunalförvaltningar.

Bondeförbundet vill motarbeta en sådan utveckling av deklara-tions- och taxeringsväsendet, som utsätter menige man för faran att trakasseras av maktlystna taxeringsmyndigheter.

Den närmast förestående riksdagsperioden kommer att i hög grad bliva en skattereformernas period. Under denna tid skola frågorna om kommunalskatten, landstingsskatten och vägs skatten slutgiltigt ordnas. Att kraftiga försök därvid komma att göras för att övervältra tunga bördor på jorden och jordbruket behöver man icke betvivla.

Bondeförbundet har till uppgift att arbeta för en rättvis fördelning av skattebördan. Vad särskilt vägs skatten beträffar, vill Bondeförbundet åstadkomma att beräkningsgrunden för jordbruksfastighet, annan fastighet och inkomst omlägges till större rättvisa för de väghållningsskyldige. Av bilskattemedlen bör en större del användas till att lindra de underhållskostnader, som åsamkas de väghållningsskyldige till följd av den ökade motortrafiken.

Nykterhetsfrågan och folkhälsan.

Alla medborgare, som allvarligt sträva för folkets väl, måste inse, att rusdryckerna äro en folkfiende, vilken såväl genom lagstiftning som på andra vägar på det kraftigaste måste bekämpas. Bondeförbundet skall verka för att komma fram till allmän folknkykterhet. Nykterhetsverksamheten bör emellertid främjas för sin egen skull och ej utnyttjas för partipolitiska syften.

Den svenska folkstammen måste även i övrigt skyddas mot rasförsämring. Motstånd bör resas mot alla för familjelivet nedbrytande krafter. Ett energiskt arbete fordras för folkhälsans höjande. Invandring till Sverige av undermåliga folkelement måste förhindras.

Försvarsfrågan.

Bondeförbundet hyser bestämd fredsvilja och ser som sitt ideal den allmänna freden mellan folken. Bondeförbundet tror att Sveriges försvarspolitiska läge förbättrats, men vågar icke hoppas att all fara för landet är utesluten, och anser därför att det är allas plikt att tillse att ett ändamålsenligt försvar finnes, tillräckligt att skydda landet för överfall. Medlemskapet i Nationernas Förbund medför även för vårt land vissa förpliktelser i fråga om försvaret.

I överensstämmelse med sin allmänna strävan efter sparsamhet, vill Bondeförbundet tillse att noggrann sparsamhet iakttages med avseende å försvarsväsendet och att de medel, som anslås därtill, användas så att de bliva till verkligt gagn för landet. Bondeförbundet vidhåller de grundlinjer, som vid 1924 års riksdag framfördes av bondeförbundets reservanter i försvarsutskottet, nämligen:

1. 140 dagars sammanlagd övningstid lika för alla.
2. Underbefälsfrågans lösning utan tvångsuttagning på det sätt att underbefälet så långt möjligt knytes vid jordbruksnäringen och i den riktning att vid mobilisering en talrik underbefälsstam finnes tillgänglig.
3. Underofficerare, som äro dugliga, erhålla befördran till officerare.
4. Flottan och flygvapnet sättas i god försvarsberedskap.
5. Det frivilliga skyttväsendet stödjes och fullgörande av vissa fastställda skjutprov medför minskning av värnpliktstiden.
6. Regementsindragningar undvikas i möjligaste mån och särskilt tillses att våra bygderegementen bibehållas.

Bondeförbundet har med dessa punkter velat fastställa grundprinciperna för försvarsfrågans lösning. Förbundet överlämnar åt gruppens riksdagsmän den utformning i detalj, som kan bliva nödvändig för uppnående av ett tillfredsställande resultat. Bondeförbundet anser att försvarsfrågan snarast måste få en tillfredsställande lösning så att den nuvarande dyrbara provisoriska försvarsordningen måtte bringas att upphöra.

Ungdomens uppfostran och undervisning.

Om landsbygdens folk skall uppnå det inflytande och den självständighet, som Bondeförbundet eftersträvar, krävs icke minst, att landsbygdens ungdom beredes tillfälle att erhålla den bildning, som är erforderlig för att den skall kunna fylla de uppgifter, som den skall övertaga i de praktiska yrkena och i det kommunala och politiska livet. Kunskap är makt; den sanningen har aldrig varit Bondeförbundet främmande.

Bondeförbundet vill därför kraftigt stödja folkhögskolor och lantmannaskolor liksom även verka för en god och praktisk folkskoleundervisning, som på landet bör vara avpassad efter landsbygdens särskilda förhållanden. Folkskolan bör söka utföra sitt viktiga verk utan att uppställa krav på byråkratisk överorganisation och på lyxanordningar i fråga om byggnader och inredningar, som onödigt hårt belastar stat och kommun. Till skydd häremot bör kommunernas självbestämmanderätt ökas. Bondeförbundet fordrar alltså en sparsamhet, som icke nedsätter undervisningens effektivitet.

Landsbygdens folk, män och kvinnor!

Enighet ge styrka. Ni hava nu i Eder hand att skapa en ljusare framtid för alla. Uppträden enligt vid valurnorna för Bondeförbundets program: att värna fäderneärvd frihet och en sund framstegspolitik till hela vårt lands välfärd.